

cesto do sv. Lenarta napeljan. Kedar so tatje kaj pokradli, pridejo žandarji sicer gledat in pozvedavat, toda večidel druga ne izvedó, kakor da so tatje srečno svoje peté odnesli!

Iz Velenja. (Naši vojaki) so sedaj srečno iz Bosne prišli nazaj na svoj dom. Bili so povsod z veseljem sprejeti. Med temi, ki so morali zapustiti dom, ter iti nad Turka, pa se srečno zopet vrnili, bil je tudi naš tukajšnji veliki posestnik g. France Skaza. G. Vincencij Ješovnik je hudo zbolel, ko so ga k vojakom sklicali, je pa vendar vse srečno prestal. Marsikterega očeta je srce zbolelo, mnogim materam je oster meč šel skozi srce, ponekoga žena na smrt žalostna je pogledala za možem, otroci zaplakali za očetom odšedšim na vojsko. Tim večje pa je sedaj veselje vseh, ko jih zopet imajo doma, katere so mislili za vselej zgubljene. Ali ne samo dotične osebe, vsi, ves slovenski narod se veseli in radnje nad svojimi sinovi, ki so se pohvaljeni in počesčeni vrnoli domov, ker so tako hlabro in slavno obnašali se in pomagali južnim bratom Slovanom otresti strašni turški jarem! Bodi vsem prigrčna zahvala, mrtvim pa hvaležen spomin! A. Št.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Po dolgem prepiru so avstrijske delegacije zavrgle Hrbstov in jegovih turkoljubov nasvet in dovolile 20 milijonov za vojake v Bosni in Hercegovini, do konca marca 1879. Magjari so jednako storili. Državni zbor dunajski boče vendarle Berolinski mir zavreči; to bi utegnulo ustavovercem vrat zaviti; tudi se brani podaljšati vojaško postavo od l. 1868, ki dovoljuje 800.000 vojakov; to je pa še bolj nevarno in bi se mu bržčas odgovorilo z razpustom in razpisom novih volitev pod novimi ministri. Novo ministerstvo bo baje imel sestaviti poljski grof Wodzicki. Ogerske dežele imajo uže nove ministre, Tisza jim je predsednik; vendar pravijo, da ne bo dolgo poslovalo; število Tiszajevih privržencev med poslanci se krči, nasprotnikov pa množi; tudi so denarstvene zadeve ogerske neizrečno slabe, 106 milijonov potrebujejo za poplačanje železnic, državnih obresti in dolga, kojega so Magjari v 10 letih Ogorskej naložili, zraven pa še dače neizmerno pomnožili. Dohodki znašajo pri davkih 150 milijonov, vse drugo bo zopet treba izposoditi. Liberalno gospodarstvo je povsod jednako drago in slabo. V Požunu snujejo novo vseučilišče. Škoda, katero je Sava naredila po Hrvatskem, Slavoniji in Bosni, je neizmerna; tudi nova železnica iz Dalja v Brod je poškodovana, sedaj skušajo po Bosni z parobrodi voziti, ker so ceste ondi zaprte. Vojakom se živeža dovaža iz Dalmacije in Srbije. V Sarajevu bila je 22. nov. strašna nevihta, ki je mnogo hiš podrlo. V spomladi namisli baron Schwarz staviti železnico iz Banjeluke nad Travnik v Sarajevo, od Foče v Mostar in Metkovič, in

iz Travnika v Spljet. Bosenskih velikašev je 37 prišlo v Zagreb, na Dunaj in gre sedaj k cesarju, poklanjat se v imenu celega prebivalstva. General Jovanovič je na Dunaju za 2 dni zbolel, Filipovič je včeraj došel iz Zadra v Trst, od koder se odpelja na Dunaj in v Prago, kder bo slovesno sprejet. Mesto ga je imenovalo za častnega meščana.

Vnanje države. Nemški cesar, stari Viljelm, je zopet prevzel vladarstvo ter v Berolinu obhajal slovesen vhod. Pri tej priliki je zopet tožil, kako vera peša. Ali tega pa stari mož si ne domisli, da mora pešati vera, razuzdanost in nepokorščina zavladati, če se služebniki božji, oznanovaleci prave vere, zapirajo, izganjajo, sploh vse krščanstvo zatiruje! Pregarjanje sv. katoliške Cerkve še ni za eno uro ne prenehalo. Judje na Nemškem so osnovali društvo, ki bo zemljišča v Palestini nakupovala in judovske ljudi tje naseljevalo. Bog daj tudi našim Judom enako misel! — Italijanski kralj je neapolitanskemu novemu nadškofu hotel izročiti odvzeto škofovsko palačo, ali ministri so to zavrnil. — Turški sultan je vse stare ministre napodil, med temi tudi Safet-pašo, pravega turškega lisjaka in zvijačnika, ki je izvršenje Berolinskega miru najbolj oviral in tudi upor v Bosni pouzročil. Sedaj je Chairedin-paša prvi minister. Turki želijo 250 milijonov od Angležev izposoditi, ti pa tirjajo za to otok Mitilene. Srbi so prisiljeni vojake na mejo proti Albancem poslati, ker hočejo ti v Srbijo vdreti. Ibrahim-paša je z 12 bataljoni in 8 kanoni zgradil bolgarskega vstaša Ilija pri Melniku. Toda Turki so zapstoj šance napadali, bilo so grdo tepeni in se pobiti komaj v Melnik rešili. Znani naš Hubmajer, ki je lani in predlanjskim v Bosni bil, je Ljubljano zopet zapustil in se podal k bolgarskim vstašem v Macedoniji. Bolgarom je ruski car podaril vso železniško spravo, katero je njegova vojska rabila od Džurževa do Zimnice. Ruski ministri so skoro vsi odstopili in dali novim prostor; cesar pa in cesarica se podata v Nizzo na Italijanskem zavolj belehnosti. Pravijo, da bodo se 3 cesarji: naš, nemški in ruski zopet sošli. — Ruski general Lomakin je prišel v Merv blizu Afganistana. Tukaj se je Angležem začelo nekaj boljše goditi. Poveljnik 2. oddelka, general Robert, je Peivar-sotesko v temni noči zalezil, Afgane natpel in jim vzel 12 kanonov. Vendar dalje si Angleži le ne upajo, ker je začela zima pritiskati. Naprej ne morejo lahko, nazaj nečejo, zato hočejo barake postaviti in v njih prezimovati.

Za poduk in kratek čas.

Iz Gradca do Sarajeva.

(Dogodki iz življenja vojaškega duhovnika v bosenski vojski l. 1878.)

I. Pred nekterimi tedni bil sem še najmiroljubnejši državljani na svetu, danes pa se že nahajam v sredi najživahnejšega vojaškega življenja. Hajdi

urno iz Gradca v Osek: došlo je dne 9. julija povelje onemu oddelku, med kterega so tudi mojo malenkost vrnili. Tu je bilo letanja in tekanja, kupovanja in pripravljajanja potrebnih reči za daljno pot, dalje vriskanja in kričanja, tugovanja in radovanja, vse skupaj v ednem trenutku. Tega je veselilo, da bode zamogel tuje za sedanjí čas gotovo znamenite kraje na tuje stroške ogledovati; drugega pa je zvižala žalost, da bo moral zapustiti znanke, prijatelje ali celó svojo ljubljeno družino. In takih je bilo največje število, posebno med častniki in zdravniki, ki so skoro vsi oženjeni. Dne 10. julija ob 7. uri zjutraj se zberemo na kolodvoru, da jo krenemo tija doli proti Turški granici. Pred odhodom zapelo nam je v slovo akademičko društvo graških dijakov. Med petjem so marsikateremu odraslemu požigrale solze v očeh, da ne omenjam ženic in otrok, ki so glasno stokali za očeti, ne vedeč, ali jih še kedaj srečno vidijo? Ko se je vlak že pomikal, kričali so posamezni križema: Wilhelm! koj nam telegrafiraj, kedar dojdeš v Osek. Prijatelj! piši v kratkem, kako in kaj! Bratec, povrni se srečno s celim nosom in zdravimi ušesi. Komiliton (sošolec), glej, da nam doneseš par turških turbanov z glavami vred itd. — Vožnja od Gradca do Maribora je sila prijetna in kratkočasna; vsaj se pelješ skozi paradizko deželico. Na polju vse krasno kaže; od daleč je bilo videti, kako se je rumeno klasje vsled obilega težkega zrnja k zemlji pripogibalo. Le okoli Lipnice je toča hudo škodo napravila; zelje in koruza molita v zrak golo steblovje, drugega žita pa videti ni, tako ga je toča v zemljo zatolkila. Dobro, da ni ravno na široko segla. V Maribor nas je lokomotiv ob 11. uri privlekel; in tu so se nam $\frac{3}{4}$ ure za obedovanje odločile. Na tej postaji se nam še pridruži polkovni zdravnik g. dr. Herman, doma iz slovenskega Žalca. Gospod je bil dobro preskrbljen z vrlim Štajercem, ki se je na dolgi poti kaj prilegal suhim grlom. Splošno godrnjanje je nastalo, ko dojdemo do Pragerskega pa nam konduktar naznani, da bode treba 3 ure čakati, preden jo zavijemo proti Ogorskej. Meni je to zakasnenje ugajalo, ker sem med tem lahko svoje znanke v okolici obiskal ter se pri njih dobro imel. Ostali pa so ubijali čas, kakor so mogli. Ti so popevali, oni popivali, ti so kegljali, drugi po trati poležavali in tretji — v se zamaknjeni — so menda premišljevali uganjke tega življenja. Od Pragerskega smo drdrali po Ptujem polju, ki obeta letos bogato žetev. Posebno čebulj ali luk se bode menda dobro obnesel. Kako je to, da na ptujem kolodvoru nikake gostilnice ni, da morajo potniki v mesto po kupico vina ali pive, se vé, ako hoče vlak na-nje čakati? O priložnosti, ko se vojaki mimo vozijo, bi kaka majhna restavracija ne škodila, ne najemniku, ne mimo potujočim. Pri Središču smo se poslovili od krasnega slovenskega Štajera s krepkim upanjem, da ga čez leta dni zopet vidimo. Eden iz-

med častnikov je navedel nekaj vrstic iz one kiti-ce, s katero se je škotska kraljica Marija Stuart (rojena 7. decembra 1541, umrla 18. februarja 1587) l. 1560. poslovila od Francije stopivši pri mestu Calais na ladijo, da odvesla na Angleško: Adieu, plaisant pays de France! — O ma patrie — La plus chérie. — Qui a nuri ma jeune enfance — Adieu, France! adieux nos beaux jours, t. j. Srečno ljubeznjiva Francija — Moja očetnjava, Meni najbolj draga — Ki gojila mojo si mladost — Srečno Francija, srečno moji lepi dnevi!

Pot od Čakurna ali Čakovca čez Zákany, Berzence, Viszvar do Barča dozdeva se dolgočasna onemu, ki je vaje gríčov, hribov in planin. Občudovali smo samo nedogledno polje, ki je večinama še stalo v vsej svojej lepoti in bogastvu. Ako se vse to prekrasno žito v shrambe srečno spravi, ne bode treba ljudem stradati. Ko si rodovitno okolico na levo in desno ogledujem, spomnim se nekega hvalnega govora o ogorskej deželi, kterega sem nekdaj čital o predgovoru k narodnim pesmam ogorskim, izdanim v nemškem jeziku od pesnika Vogl-a. Mej drugim apostrofira ali nagovori pisatelj takole presrečno magjarsko zemljo: „Magyar ország, ti krasna, divna dežela, s tvojimi prelepimi livadami in polji, na kterih raste zlatorumena pšenica. Magyar ország! ti izvanredna, prečudna deželica s tvojim šumečim in senčnatim koruziščem, s tvojimi nikoli nikjer v nobenem delu sveta ne se nahajajočimi pustami, na kterih se radujejo čili brzi konjički. Magyar ország! kaj naj še rečem, ti slavnoznana zemlja, na kterej je junaška kri tolikokrat v potokih za svobodo in neodvisnost tekla, ki imaš tako bogato zgodovino, da je v vsakem stoletju dovolj gradiva za kako klasično Ilijado ali Odisejo.“ Res, Magjar ume svojo domovino ljubiti in proslavljati, da bi se človek koj nveril, ka je todi Adam sê svojo družico šetal in ka so todi Fison in Gihon, Evfrat in Tigrid tekli.

Ker smo v Barču 11. julija dopoldne od 9—12. ure počivali, stopil sem v vas, ki je pol ure od železnice oddaljena. Ona šteje 2000 prebivalcev; ima 3 šole: katoliško, evangelijsko in židovsko, precej čedno kat. cerkvo in židovski tempel. Luterani opravljajo svojo službo v zasebnej hiši. Obiskal sem šolsko poslopje, ki pa se nahaja v sila slabem, razdrapanem stanju. Vrata, pragi, okna, stene, vse je pohabljeno, odrto in potrto. Ali učitelj je trdil, da se o tukajšnji šoli ne sme pritoževati. Po drugod je še baje na slabejšem. Ob stenah so visele razne table z živalimi, gobami, cveticami, ktere otroci neki vse po imenu znati morajo. Vsako sobo je kinčala velika, natančno izdelana karta ogorskega kraljestva. Od Barča skozi Szigetvar, sv. Lovrenc, Pečuh (Fünfkirchen), Arpad, Vilany do Oseka ni bilo mogoče okolice opazovati, ker je vedno dežilo in je megla zakrivala prozor. Ob 11. uri na večer pripeljali smo se srečno v glavno mesto Slovonije — v Osek, ki

leži na desni Dravske obali. Kakor hitro prekorajš Dravo, stojiš na izključivo hrvatski zemlji. Onkraj čuješ le magjarski: „beszél“, takraj pa že hrvatski „divaniti“. Mesto Osiek je v 4 dele ločeno. Prvi je trdnjava, ki je bolj samostalna, resna, vojaških shramb in kasarn polna. Tu je posebno lepa cerkva sv. Mihela z dvema zvonikoma. Očesu se veličastno predstavlja. Ne manj lepote je frančiškanska cerkva. Gornje mesto ali Gornji varoš — kakih 1100 korakov od trdnjave, broječ do 800 hiš — leži zapadno poleg Drave, sezidan po novem okusu. Tukaj najdeš najlepša najvišja poslopja, n. pr. Komitatno hišo, Kasino-hotel, hotel Evropa, v katerem na razpolaganje ležé vsakovrstni časniki. V tem oddelku so napisi večidel hrvatski, n. pr. uložnica listovah (Briefkasten), koža-prodaja (Lederhandlung), kavana, gostivna in svratište kod jelena, skladište pomodne robe (Modewaarenhandlung) itd. Tukaj se držé glavni sejmi, ki spadajo med najpoglavitnejše avstrijskega cesarstva. Nekoliko dalje, kakor gornje mesto, od trdnjave leži od iztoka predgradje: Dolnje mesto, nekdanja stara Mursia, postavljena za rimskega cesarja Hadrijana. Ostanki se še danes obilno izkopavajo. Najbolj na jugu stoji Novo mesto, navadno „Majurevi“ zvano, s krasnim mestnim vitom in bolenišnico. Preko Drave začenja se glasoviti nasip, katerega je bivši vrhovni župan Krištof Nički z velikim trudom in sodelovanjem županij l. 1772—1777 dovršil. Napravljen je iz opek in kamenja stare Mursije. V spomin tega težkega dela, na levi strani idočemu v Belje, postavljen je spomenik z napisom in podobami Marije Terezije in Jožefa II. Znamenit je še Osek od leta 1687, kedar so bili Turki, ki so mesto višje 161 let v lasti imeli, iz njega protirani dne 29. sept. Spominu onemu posvečena in umetno izmalana je podoba sv. Mihela, ki se vidi na velikem altarju trdnjavske župne cerkve. (Dalje prih.)

Smešničar 50. Oče Skopinar je poiskal svojemu sinu bogato nevesto in pravi: „Janžek, prihodnji pust se moraš oženiti, Skopuhovo Leno boš vzeli! Janžek prestrašen: oče, kaj pa mislite, Lena je šantava. Oča: nič ne dene, nje ne bodeš imel za „pota“, ampak za ženo! Janžek: Lena je tudi slepa na eno oko. Oče: ravno prav, bo tvoje slabe lastnosti le do pol videla. Janžek: ali premislite, da je še enkrat toliko stara, kakor jaz. Oče jezen: tiho, treba ti bo Leno snubiti ne pa — kuhati!

Razne stvari.

(Slovensko pravoslovje) ali morala spisana od č. g. župnika Kosec-a bo izdana od tiskarnice družbe sv. Mohora, če se do Božiča oglasi 600 naročnikov. Knjiga se bo prejemale proti poštnemu povzetju. Podpirajmo ovo prvo knjigo slovensko v tej stroki!

(Očeta ubil) je mladi sodar N. G. v Razvanju blizu Maribora.

(Žganja prenapil) se je krojač Videk v Račah, v grabnu kraj ceste obležal in se v vodici zalil. (Pogorela) sta pri sv. Lenartu v Slov. gor. g. Henrik Srnec, in Kajetan Senekovič. Vrla tamošnja gasilna družba je zabranila, da ogenj ni dalje grabil.

(Mariborsko mesto) nastavlja mestne stroške l. 1879 na 114 925 fl. dohodke pa na 71560 fl.

(Mahrenberški okrajni zastop) je dovolil 500 fl. za popravo cest, po hudi povodnji razdrtih.

(V Ribnici) so ugrabili drugega deserterja dragonerja iz kasarne v Belaku.

(Spremenbe v Lavantinski škofiji.) Č. g. Ant. Merčnik je prezentiran za faro sv. Ilja v Slov. gor. Naglo umrl je 9. dec. č. g. Juri Schutz, župnik v Dramljah, star 64 let. Namestnik v Dramljah postane ondotni kaplan č. g. Štef. Mohorko. Kaplanija ostane začasno izpraznjena.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali č. gg. Kukovič 11 gld. — Majcen, Heber, Bezenšek, Bratuša, Sovič, Lah po 1 gld. (letn.)

Tržna cena

preteklega tedna po hektolitrih.

1 Hl. = 1⁶³/₁₀₀ vag. — 100 kilo = 1 cent in 78 ¹/₂ funta.

Mesta	Pšenica	Rž	Ječmen	Oves	Taršica	Proso	Ajda
	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.
Maribor . . .	6 30	4 40	4 30	2 50	4 40	4 50	4 40
Ptuj	5 35	3 40	3 25	2 20	3 45	3 40	3 45
Varaždin . . .	4 90	3 70	3 20	2 20	3 30	3 40	3 60
Dunaj } 100	9 25	6 95	8 —	6 95	6 45	6 85	—
Pešt } Klg.	8 80	6 —	6 60	5 40	5 30	4 75	—

Loterijske številke:

V Gradcu 7. decembra 1878: 85, 18, 43, 44, 35.
Na Dunaju 30, 70, 18, 10, 58.

Prihodnje srečanje: 21. decembra 1878.

Razglas.

C. k. okrajna sodnija v Slov. Gradcu daje na znanje, da se bo javna dražba pregibnega premoženja dne 19. avg. 1878. umrlega župnika pri sv. Florijanu v Doliču, č. g. Sebastijana Pozniča, namreč raznega pohištva, kuhinjske sprave, gospodarskega orodja, oblačil, perila, precejšnjega števila knjig večidel pobožnega zapopada, in naposled zrnja in krme itd. vršila

dne 16. in 17. decembra 1878

in če treba tudi sledeče dni, vselej ob 9. uri predpoldnem v farovžu pri sv. Florijanu. Ki želijo kaj kupiti, so uljudno povabljeni. Izdražbane reči se morajo takoj plačati in vgenoti.

C. k. okrajna sodnija v Slov. Gradcu
20. nov. 1878.

Peharč

okrajni sodnik.